

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Центру наукових досліджень
та викладання іноземних мов НАН України
к.філол.н., доцент
ЖАЛАЙ В.Я.

«12» травня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про наукові школи

Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов
НАН України

Київ

Затверджено рішенням Вченої ради ЦНДВІМ
«12» травня 2021 р., протокол № 2

1. Загальні положення

1.1. Наукова школа Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ (далі – Центр) – це колектив визнаних як в Україні, так і за її межами фахівців, який сформувався протягом певного часу під керівництвом ученого-лідера та складається із докторів та кандидатів наук (докторів філософії), аспірантів (здобувачів) і докторантів. Діяльність наукової школи спрямована на вирішення довготривалих актуальних проблем за певним науковим напрямом та на отримання вагомих теоретичних і практичних результатів цієї діяльності.

1.2. Наукова школа здійснює науково-дослідницьку, науково-організаційну, науково-інноваційну діяльність відповідно до чинного законодавства України, постанов Кабінету Міністрів України, нормативних актів МОН України, Статуту Центру, наказів та розпоряджень директора.

1.3. Наукову школу розвиває колектив дослідників різних поколінь (докторів наук, професорів, викладачів, наукових співробітників, докторантів, аспірантів, студентів) різної наукової кваліфікації та різних вікових груп, які виконують під керівництвом лідера розробку актуальних наукових проблем у галузі філології та/або на межі наук.

1.4. Основними ознаками та умовами функціонування наукової школи є:

- наявність та подальший розвиток сучасного перспективного напрямку в науці;
- ефективне засвоєння і дослідження її членами актуальних проблем, висунутих керівником напрямів. Мінімальний цикл, що дає підстави фіксувати існування школи, становить три покоління дослідників: засновник школи – його послідовник – учні послідовника. У її складі має бути не менше п'яти докторів та/або кандидатів наук (докторів філософії);
- спільність основного кола завдань, які розв'язуються в школі, для всіх її представників, забезпечення спадкоємності в напрямках досліджень,

збереження традицій і цінностей школи;

- спільність принципів і методології наукових досліджень у розв'язанні поставлених завдань;

- підготовка аспірантів, супровід молодих вчених у їх науковій творчості через безпосередній і тривалий науковий контакт керівника школи та його учнів;

- багаторічна наукова діяльність – кількість публікацій, посилань, авторство монографій, членство у редколегіях провідних фахових журналів тощо;

- активна педагогічна діяльність (розробка підручників, навчальних посібників, словників тощо, нових навчальних курсів та освітніх та освітньо-наукових програм);

- визнання науковою спільнотою важливості наукових досліджень наукової школи.

1.5. Наукова школа очолюється засновником наукового напрямку чи одним з його учнів (послідовників), наукові здобутки якого визнані науковою громадськістю, який координує дослідницьку діяльність, спрямовану на розв'язання наукових проблем.

1.6. Керівником наукової школи є авторитетний у науковому товаристві вчений, як правило доктор наук, професор який:

- розробляє фундаментальні та прикладні питання науки, продукує нові ідеї та напрями дослідження;

- здатний до креативного мислення та об'єднання навколо себе колективу однодумців;

- на постійній основі керує підготовкою кандидатських (доктора філософії) і докторських дисертацій (що підтверджено успішними захистами);

- наукові здобутки якого засвідчуються державними і міжнародними преміями, почесними званнями, медалями і відзнаками, запрошеннями до науково-педагогічної роботи у ВНЗ України і світу, індексом цитування тощо.

2. Характеристика діяльності наукової школи

2.1. Основними принципами діяльності наукової школи є: спадкоємність, неформальність, системність, цілісність, інноваційність, відкритість, зв'язок з практикою.

2.2 Члени колективу наукової школи:

- вносять особистий вклад у формування наукової школи;
- забезпечують мобільність школи щодо нових наукових фактів та її сталість в умовах швидкого розвитку світової наукової системи та зміни парадигм і поліпарадигмальності;
- розвивають наукову школу, зберігають її історію та традиції;
- залучають до наукової діяльності за напрямками наукової школи студентів, аспірантів, докторантів;
- ведуть підготовку аспірантів та докторантів за науковими напрямками школи; виконують держбюджетні та госпдоговірні науково-дослідні роботи;
- виступають експертами, опонентами на захисті дисертацій за фахом;
- беруть участь у роботі спеціалізованих Вчених рад, науково-експертних рад МОН України, координаційних та інших структур.

2.3 Основними доробками школи вважаються:

- результати фундаментальних та прикладних досліджень у визначеному науковому напрямі;
- наукові публікації (монографії, наукові статті, підручники, посібники, словники тощо);
- громадське визнання наукових досягнень представників школи.

2.4. Наукові школи Центру беруть участь у формуванні програм наукових досліджень у закладі, розвивають атмосферу творчості, новаторства, відкритості до дискусій, забезпечують сталий розвиток наукового напрямку наступними поколіннями вчених і дослідників.

2.5. Наукова школа може бути ініціатором і організатором проведення

міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій, симпозіумів, наукових семінарів.

3. Права наукової школи

Керівник та члени наукових шкіл мають право:

3.1. Залучати до роботи вчених споріднених спеціальностей Центру та інших вітчизняних і зарубіжних наукових установ, ЗВО та інших організацій.

3.2. Заклювати договори про співробітництво з вітчизняними та зарубіжними науковими та освітніми установами.

3.3. Звертатися до керівництва Центру з питань координації наукових пріоритетів та сприяння діяльності наукової школи.

3.4. Залучати талановиту молодь до роботи у науковій школі.

3.5. Користуватися приміщеннями та ресурсами Центру.

3.6. Робити подання на членів наукової школи щодо заохочення, нагородження, преміювання за результативність проведеної науково-дослідної роботи.

4. Кваліфікаційні ознаки для перереєстрації дослідницького колективу як наукової школи

4.1. Наявність колективу дослідників, об'єднаних для виконання досліджень з певного наукового напрямку. Науковий потенціал школи, як правило, це кілька поколінь учених, серед яких нараховується не менше 5 докторів та/або кандидатів наук (докторів філософії), а також є молоді вчені (до 35 років), аспіранти (здобувачі), докторанти.

4.2. Наявність дослідницьких програм з актуальних наукових напрямів.

4.3. Наявність лідера – керівника дослідницького колективу.

Керівник – доктор наук, професор (як правило), який підготував не менше 3 кандидатів наук (докторів філософії), систематично бере участь у наукових

всукраїнських і міжнародних конференціях, має публікації у виданнях, зареєстрованих у МОН України, міжнародних часописах.

4.4. Наявність не менше 3 наукових статей у наукометричних базах, опублікованих за останні 5 років членами дослідницького колективу у фахових виданнях України та у зарубіжних рецензованих виданнях, за науковим напрямом школи.

4.5. Наявність монографії або інших друкованих або електронних видання (підручник, посібник, методичні рекомендації) за останні 5 років із зазначеного наукового напрямку (соціальні та гуманітарні науки) автора (авторів) наукової школи.

4.6. Наявність постійних творчих зв'язків з колегами з інших університетів, академічних інститутів НАН України, закордонних університетів та дослідницьких інститутів у формі спільних наукових досліджень, публікацій, тощо (виконання державних, регіональних та міжнародних програм за грантами).

4.7. Здійснення інформаційного супроводження власної діяльності.

4.8. Підготовка та видання науково-методичних, інформаційних матеріалів, збірників наукових праць та окремих наукових робіт представників наукової школи, в тому числі в електронних наукових виданнях.

4.9. Наявність почесних наукових звань, грамот, медалей, орденів, наукових премій, одержаних представниками наукової школи.

4.10. Участь представників наукової школи в редакційних колегіях наукових журналів, організаційних комітетах наукових конференцій, різних експертних радах тощо.

5. Порядок затвердження та умови припинення діяльності наукової школи

5.1. Висунення дослідницького колективу для його реєстрації як наукової школи відбувається за ініціативою директора Центру. Необхідні документи подаються на затвердження до Вченої ради Центру керівником наукової школи.

До переліку необхідних документів входять:

- ✓ заповнена Анкета керівника наукової школи (*Додаток 1*);
- ✓ довідка про діяльність колективу наукової школи (*Додаток 2*).

5.2. Кожні 5 років до 15 грудня поточного року керівник наукової школи подає на розгляд до Вченої ради Центру документи згідно з переліком для перереєстрації наукової школи.

5.3. Рішення про реєстрацію/перереєстрацію наукової школи приймає Вчена рада Центру шляхом відкритого голосування більшістю голосів присутніх на засіданні членів ради. На підставі рішення Вченої ради Центру директор видає наказ про реєстрацію/перереєстрацію наукової школи.

5.4. Колективи, що отримали статус наукових шкіл, повинні щорічно підтверджувати його результатами своєї науково-освітньої діяльності.

5.5. Умовами припинення існування наукової школи є:

- вичерпання напряму дослідження, а також виявлення чи визнання його непродуктивності;
- припинення наукової діяльності керівником наукової школи, що супроводжується розпадом колективу.

АНКЕТА

керівника наукової школи ЦНДВІМ НАНУ

1.	Прізвище, ім'я, по батькові	
2.	Дата народження	
3.	Телефон	
4.	e-mail	
5.	Освіта (термін, місцевість, спеціальність)	
6.	Вчені ступені і звання (із зазначенням року їх отримання)	
7.	Стаж: загальний, педагогічний, науково-педагогічний (зокрема, у ЦНДВІМ НАНУ)	
8.	Нагороди: звання, ордени, медалі, відзнаки, почесні звання, премії (перелік із зазначенням року отримання)	
9.	Керівництво науково-дослідними проектами або участь у таких за останні п'ять років: міжнародні, програмні проекти МОН, інших міністерств і відомств України (перелік за останні 5 років)	
10.	Перелік підготованих у науковій школі докторів і кандидатів наук (із зазначенням тем дослідження)	
11.	Публікації	
	Організаційна робота: головування, членство в оргкомітеті наукових заходів різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських, конференцій, симпозіумів, семінарів, круглих столів); членство (головування) в редакційних радах наукових видань (журналів, збірок тощо); членство (головування) в спеціалізованих, наукових, науково-методичних радах (міжнародних, всеукраїнських)	

«__» _____ р.

Підпис

(ПІБ)

Додаток 2

ДОВІДКА

про діяльність колективу наукової школи

1.	Керівник наукової школи	
2.	Напрямок наукових досліджень	
3.	Досліджувані проблеми	
4.	Головні здобутки наукової школи	
5.	Результати та перспективи роботи наукової школи	
6.	Кваліфікаційний склад наукової школи (прізвища) академіки, член-кореспонденти НАНУ, доктори наук, кандидати наук / доктори філософії, аспіранти/здобувачі докторанти	

«__»_____р.

(ПІБ)

Підпис керівника